

УДК 619:618.–002:636.2

Масс А.О., к. б. н., доцент, **Овчаренко Г. В.**, к. мед. н., ст. викл.,
Васецька А. І., аспірант (mass1957@mail.ru) ©
Луганський національний аграрний університет, м. Харків, України

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ДИАГНОСТИКИ, ПРОФИЛАКТИКИ ТА ТЕРАПІЇ КОРІВ, ХВОРИХ НА МАСТИТ

У статті представлено результати діагностики маститів за допомогою Каліфорнійського маститного тесту (КМТ), лікування корів, хворих на мастит, проводилися новітніми сучасними препаратами, що пропонуються у протимаститній програмі, яку розробила компанія «Симедіка», а саме – протимаститний препарат «Клоксерат плюс МС», який вводили інтрацистернально, та антибіотик «Норостреп». Профілактику маститів проводили за допомогою вакцини «Стартвак». Зменшення кількості соматичних клітин відповідало покращенню якості молока після лікування і профілактики маститів. В декілька разів зменшилась кількість корів, хворих на мастит.

Ключові слова: мастит, молочна залоза, антибіотик, каліфорнійський маститний тест, соматичні клітини, вакцина, корова, захворювання.

УДК 619:618.–002:636.2

Масс А. А., к. б. н., доцент, **Овчаренко Г. В.**, к. мед. н., ст. преп.,
Васецкая А. И., аспирант
Луганский национальный аграрный университет, г. Харьков, Украина

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ДИАГНОСТИКИ, ПРОФИЛАКТИКИ И ТЕРАПИИ КОРОВ, БОЛЬНЫХ МАСТИТОМ

В статье представлены результаты диагностики маститов с помощью Калифорнийского маститного теста (КМТ), лечение коров, больных маститом, проводились новейшими современными препаратами, предлагаемыми в противомаститной программе, которую разработала компания «Симедика», а именно – противомаститный препарат «Клоксерат плюс МС», который вводили интрацистернально, и антибиотик «Норостреп». Профилактику маститов проводили с помощью вакцины «Стартвак». Уменьшение количества соматических клеток соответствовало улучшению качества молока после лечения и профилактики маститов. В несколько раз уменьшилось количество коров, больных маститом.

Ключевые слова: мастит, молочная железа, антибиотик, калифорнийский маститный тест, соматические клетки, вакцина, корова, заболевание.

UDC 619:618.–002:636.2

A. Mass, cand. biol. science, Associate Professor, **G. Ovcarenko**, cand. med. science,
A. Vaseska, graduate student
Lugansk National Agrarian University, Kharkiv, Ukraine

THE EFFECTIVENESS OF DIAGNOSIS AND THERAPY COW'S WITH MASTITIS

The article presents the results of the diagnosis of mastitis using California mastitis test (KMT), the treatment of the cows sick of a mastitis conducted the latest modern drugs offered in antimastitis program, which was developed by the company «Simedika» – namely antimastitis drug «Klokserat plus MS», which was administered intracisternally and antibiotic «Norostrep». Mastitis prophylaxis performed using «Startvak» vaccine. Reducing the number of somatic cells corresponded to improve the quality of milk after mastitis treatment and prevention. At several times reduced the number of cows sick of mastitis.

Key words: mastitis, the mammary gland, an antibiotic, California mastitis test, somatic cell vaccine, cow, disease.

Актуальність проблеми. Однією з найскладніших проблем у молочному тваринництві на молочних фермах різних форм власності поряд зі збільшенням об'ємів виробництва молока є підвищення його санітарної якості, яке неможливе без здійснення комплексу спеціальних протимаститних заходів [1, 5]. Особливого значення при цьому набуває профілактика захворювань молочної залози, своєчасне і ефективне лікування хворих тварин, відновлення фізіологічної функції уражених четвертій вимені і збереження високої продуктивності корів у наступну лактацію. За літературними даними мастити реєструється у 20–75 % корів; за нашими даними у 18,7–41,2 % корів [3, 6].

Профілактика маститу ґрунтується на чіткому уявленні про причини і розвиток патологічного процесу, а ефективність лікування залежить від своєчасної діагностики та застосування сучасних методів і препаратів відповідно до стадії і фізіологічного стану самок [2, 4]. Лікування хворих тварин повинно бути комплексним і включати заходи, спрямовані на усунення чи корекцію причинно-значимих факторів.

Завдання дослідження: провести діагностичні дослідження корів з виявлення клінічних та субклінічних маститів, визначити форми прояву клінічно вираженого маститу, провести лікування клінічно-хворих на мастит тварин та провести їх профілактичну вакцинацію згідно з настановою.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження проводили на базі СТОВ «1-е Травня», що розташоване у селищі Грушино Первомайського району Харківської області, порода корів чорно-ряба. З метою виявлення хворих на мастит корів досліджувалось поголів'я у кількості 412 тварин віком від 3 до 8 років і середньою продуктивністю 4,8 тис. кг молока за лактацію.

Для дослідження соматичних клітин у молоці використовували Каліфорнійський маститний тест (КМТ) за прийнятою методикою. Після отримання результатів призначили лікування 22 коровам, у яких під час дослідження молока було одержано позитивний результат КМТ на мастит і вони мали клінічні ознаки захворювання. Хворих на мастит корів виділяли в окрему групу.

Для лікування хворих тварин були обрані новітні сучасні препарати, що пропонуються у протимаститній програмі, яку розробила компанія «Симедіка», а саме – протимаститний препарат «Клоксерат плюс МС», який вводили інтрацистернально, та антибіотик «Норостреп» для внутрішньом'язового введення, фармакологічна дія якого бактерицидна на проліферуючі (що розмножуються) пеніцилінчутливі мікроорганізми шляхом блокування синтезу пептидоглікану. Це призводить до загибелі бактерій та пригнічення синтезу білка на рівні рибосом у мікробній клітині. Препарат має широкий спектр антимікробної дії відносно більшості G^- і деяких G^+ мікроорганізмів. Після одноразової ін'єкції терапевтична концентрація препарату у крові зберігається до 24 годин, і тому його вводили один раз на добу протягом трьох діб.

Лікування хворих тварин тривало 3 дні.

Із профілактичних заходів використовували: першочергове доїння здорових корів та ізоляцію хворих тварин, в яких виявлена стадія клінічного маститу, від загального стада. Хворих тварин видоювали останніми. Всім іншим тваринам господарства, які були досліджені на мастит за допомогою КМТ і мали негативну реакцію або субклінічну форму маститу, вводили вакцину проти маститів корів «Стартвак» три рази згідно з інструкцією.

Результати досліджень. Після дослідження і виявлення корів, молоко яких дало позитивний результат при КМТ, тварин було окремо досліджено для визначення форм клінічної стадії маститу. В результаті дослідження із 412 корів виявлено хворих на мастит – 96 голів, що становило 23,3 % від загальної кількості продуктивних тварин. Лікування призначили 22 коровам, у яких під час дослідження молока було одержано позитивний результат при КМТ і вони мали клінічні ознаки захворювання.

Після лікування хворих корів у подальшому їхня продуктивність відновилась, але не повністю. Чотири корови з клінічною формою маститу за 3 дні лікування не одужали, у них відзначалися зниження продуктивності, погіршення якості молока, КМТ показував позитивний результат. Лікування цих тварин було продовжено ще на кілька днів, до повного одужання.

Клінічно здоровим тваринам та при реєстрації субклінічних форм маститів проводили вакцинацію за такою програмою: першу ін'єкцію робили за 45 днів до очікуваної дати отелення, другу – через 35 днів після першої ін'єкції (за 10 днів до очікуваної дати отелення), третю – через 62 дні після другої ін'єкції (еквівалентно 52 дням після отелення).

Після лікування і вакцинації у тварин в два рази зменшилась кількість соматичних клітин, а захворюваність субклінічним і клінічним маститом зменшилась майже у 4 рази.

Результати лікування та вакцинації корів наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Ефективність оздоровлення корів від маститів

Усього корів		n/%, (n=412)	
Позитивно реагували на КМТ		96/23,3 %	
Із них:	Клінічно– хворих тварин	22/5,3 %	
	серозний мастит	13/3,2 %	
	катаральний мастит	5/1,2 %	
	фібринозний мастит	4/1 %	
Вакциновано корів		390/94,7 %	
Рівень соматичних клітин у збірному молоці, тис/мл		Захворюваність субклінічним і клінічним маститом, %	
до лікування і використання вакцини	після лікування і використання вакцини	до лікування і використання вакцини	після лікування і використання вакцини
550–600	280–300	23,3	6,1*

Примітка. * $p < 0,05$ порівняно з групою тварин до використання вакцини

Ефективність дії препарату «Клоксерат плюс МС» можна пояснити такими перевагами: по-перше, препарат має оптимальний об'єм для проведення ефективного лікування – 5 мл. Практикою доведено, що препарати зі стандартним об'ємом 10 мл, якими в господарстві раніше проводили лікування тварин, при введенні у запалену частку вимені підвищували високий внутрішньом'язовий тиск, що призводило до різкого посилення запалення. А при введенні протимаститних препаратів об'ємом менше ніж 5 мл з'являється проблема розподілу його у запаленій четверті, проте це вирішується ретельним масажем вимені.

По-друге, препарат у своєму складі містить 2 компоненти з широким спектром дії, завдяки чому спостерігається потужний тривалий протимікробний ефект та зниження ймовірності повторного розвитку маститу. При поєднанні цього препарату із антибіотиком «Норостреп» (який ми і використовували) спостерігається комплексна дія на грампозитивні і грамнегативні аеробні та анаеробні мікроорганізми, що сприяє кращій санації молочної залози.

Висновки.

1. Запалення молочної залози (мастит) корів у господарстві має широке розповсюдження і становить 23,3 % від загальної кількості тварин.

2. Основним захворюванням молочної залози у корів господарства є серозний мастит. Він спостерігався у 13 корів із 22 хворих, в той час як катаральний мастит спостерігався у 5 тварин, а фібринозний – у 4 тварин.

3. Ефективність оздоровлення стада складається з комплексного лікування клінічно хворих корів протимаститним засобом «Клоксерат плюс МС» у поєднанні з антибіотиком «Норостреп» та вакцинації всього поголів'я молочної стада. Після

проведеного лікування тварин, хворих на мастит, та вакцинації корів вакциною «Стартвак» у два рази зменшилась кількість соматичних клітин у молоці, а захворюваність субклінічним і клінічним маститом зменшилась у господарстві, майже у 4 рази.

Перспективи подальших досліджень. В подальшому планується провести дослідження щодо визначення ефективності дії на коровах протимаститної вакцини «Мастивак» і порівняти результати з результатами після вакцинації їх «Стартваком».

Література

1. Гришко Д. С. Лекції з ветеринарного акушерства [Текст]: посібник / Д. С. Гришко – Харків: Прапор, 2003.– 400 с.
2. Дмитрів О. Я. Субклінічний мастит у корів (етіологія, патогенез, методи діагностики і профілактики) [Текст] / О. Я. Дмитрів – Львів, 2002. – С. 32–38.
3. Зверева Г. В. Акушерство, гінекологія і біотехніка розмноження сільськогосподарських тварин з основами андрології [Текст] / Г. В. Зверева, С. П. Хомин, В. А. Яблонський – К.: Аграрна освіта – 2001. – С. 137–154.
4. Івашура А. І. Система заходів по боротьбі з маститами корів [Текст] / А. І. Івашура – М.: Росагропромиздат, 1991. – С. 21–28.
5. Миролубов М. Г. Лечение и профилактика при мастите коров [Текст] Миролубов М. Г., Преображенский О. Н. // Ветеринария. – 1999. – № 3 – С. 44–46.
6. Хомин С.П. Окремі аспекти патогенезу маститу корів [Текст] / С. П. Хомин, В. Стефанік, О. Дмитрів, Р. Івашків // Ветеринарна медицина України. – № 10. – 2005. – С. 27–29.

References

- Grishko, D. S. (2003). Lekcii z veterinarnogo akusherstva [Tekst]: posibnik / D. S. Grishko – Harkiv: Prapor, 400 s. (in Ukrainian).
- Dmitriv, O. Ja. (2002). Subklinichnij mastit u koriv (etiologija, patogeneza, metodi diagnostiki i profilaktiki) [Tekst] / O. Ja. Dmitriv – L'viv, 32–38. (in Ukrainian).
- Zvereva, G. V. (2001). Akusherstvo, ginekologija i biotekhnika rozmnozhenja sil'skogospodars'kih tvarin z osnovami andrologii [Tekst] / G. V. Zvereva, S. P. Homin, V. A. Jablons'kij – K.: Agrarna osvita, 137–154. (in Ukrainian).
- Ivashura, A. I. (1999). Sistema meroprijatij po bor'be s mastitami korov [Tekst] / A. I. Ivashura – M.: Rosagropromizdat, 21–28. (in Russian).
- Miroljubov, M. G. (1999). Lechenie i profilaktika pri mastite korov [Tekst] Miroljubov M. G., Preobrazhenskij O. N. // Veterinarija. 3, 44–46. (in Russian).
- Homin, S. P. (2005). Okremi aspekti patogenezu mastitu koriv [Tekst] / S. P. Homin, V. Stefanik, O. Dmitriv, R. Ivashkiv // Veterinarna medicina Ukraïni. 10, 27–29. (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 17.03.2016

УДК 619:616.3:636.7

Міластная А. Г., к. вет. н., докторант, **Духницький В. Б.**, д. вет. н., професор[©]
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ, Україна*

ІНФУЗІЙНА ТЕРАПІЯ СОБАК, ХВОРИХ НА ГОСТРИЙ ПАНКРЕАТИТ

Проаналізовано результати лікування 26 собак із гострим панкреатитом та різними ступенями поліорганної недостатності (суб- і декомпенсована).

Визначені межі ефективності інфузійної терапії за ендогенної інтоксикації. Відмічено високу ефективність комплексної, стадійної терапії ендогенної інтоксикації за гострого панкреатиту собак.

Собаки, хворі на гострий панкреатит, ускладнений ендогенною інтоксикацією, вимагають інтенсивного лікування у зв'язку із високим ризиком виникнення панкреанекрозу та інших ускладнень, загрозливих для життя. У складі інфузійної терапії слід застосовувати препарати із мінімальним утриманням у інтерстиційному просторі: кристалоїдні та гіперосмолярні сольові розчини.

[©] Міластная А.Г., Духницький В.Б., 2016